

دولت اوباما و کشتار غیر نظامیان

گمان می رفت با انتخاب اوباما به ریاست جمهوری آمریکا، تغییری اساسی در سیاست خارجی آن کشور از روش های نظامی گرایانه به روش های صلح جویانه و معطوف به عدالت صورت پذیرد. اوباما به فلسطینیان صلح و عدالت وعده داده بود، اما طرح تشکیل دولت مستقل فلسطینی در کنار دولت اسرائیل - در بخش کوچکی از خاک خود - فقط به حاشیه نرفت، بلکه مطابق خواست دولت اسرائیل کاملاً بایگانی شد. دولت اسرائیل موفق شد تا دولت اوباما را در این خصوص کاملاً به دنبال خود بکشاند. به تعبیر دیگر، اشغالگری و زورگویی که در عمل به کار می رفت، در سخن هم مورد تصویب قرار گرفت.

بعد دیگری از سیاست خارجی اوباما صدای اعتراض نهادهای حقوق بشری، رسانه ها، مراکز دانشگاهی و سیاستمداران لیبرال را بلند کرده است. اوباما با هواپیماهای بدون سرنشین مناطقی از کشورهای پاکستان، افغانستان، یمن، سومالی [1] و... را موشک باران کرده و بدین وسیله دست به کشتار غیر نظامیان زده و می زند [2].

روزنامه ی نیویورک تایمز 29 می 2012 طی گزارشی نوشته است که "لیست مرگ" به تأیید شخص اوباما رسیده و او فرمان شلیک موشک توسط هواپیماهای بدون سرنشین به مواضع نیروهای القاعده در پاکستان را صادر کرده است [3].

اوباما بر روی کاغذ مشکل کشتن غیر نظامیان را با دو ترفند حل کرده است:

اولاً: برای آن که تعداد کشته شدگان غیر نظامی را کم قلمداد کند به ترفندی مفهومی دست زده است. یعنی "غیر نظامیان" را از نو تعریف کرده که شامل چه کسانی می شوند. به تعبیر دیگر، بر اساس یک تعریف دلبخواهی "غیر نظامیان" را "نظامی" می کنند تا شمار کشته شدگان را کاهش دهند. نیویورک تایمز نوشته است: "اوباما فرمولی را برای شمردن مرگ غیر نظامیان پذیرفته است. بعضی از مقامات رسمی فکر می کنند این فرمول به گونه ای تعریف شده که تعداد غیر نظامیان را کم اعلام کند".

ثانیاً: مخالفان بویژه بر معیارهای مورد استفاده برای تعیین افراد مورد هدف توسط دستگاه های نظامی و اطلاعاتی آمریکا انگشت می گذارند که از دوره ی جورج بوش به ارث رسیده است. بر اساس این معیار کسانی که به عنوان تروریست هدف هواپیماهای بدون سرنشین قرار می گیرند شامل تمام "افراد مذکری می شود که در محدوده ی سن خدمت نظامی بوده و در منطقه عملیات قرار دارند" [4].

بدین ترتیب همه جوانان در سن سربازی "مظنون" به تروریسم به شمار می روند. تلفات این قتل عام بالا بوده و حتی صدای اعتراض آمریکائیان را هم بلند کرده است. به برخی از گزارش ها بنگرید:

الف- در 5 فوریه ی 2012 یک موسسه ی تحقیقاتی در لندن اعلام کرد که طی سه سال گذشته هواپیماهای بدون سرنشین آمریکا صدها غیر نظامی را کشته اند [5]. مطابق گزارش "روزنامه نگاری تحقیقی لندن"

این هواپیماها بین 2593 تا 3365 تن را در پاکستان کشته اند که 474 تا 884 تن از آنها غیرنظامیان و 176 تن از آنها کودکان بوده اند [6].

ب- جیمی کارتر طی مقاله ای در نیویورک تایمز 24 جون 2012 نوشت که دولت آمریکا "دست کم ۱۰ بند از ۳۰ ماده" ی اعلامیه ی جهانی حقوق بشر را نقض کرده است. کارتر می نویسد براساس یک :

"قانون من درآوردی که هر کس توسط هواپیماهای بی سرنشین کشته شود تروریست و دشمن محسوب می شود، باز هم دولت امریکا اصرار دارد قتل زنان و کودکان بی گناه را امری گریزناپذیر بداند. پرزیدنت حامد کرزای، بعد از حدود ۳۰ حمله ی هوایی سال جاری به خانه های افراد غیرنظامی در افغانستان، درخواست کرد به این گونه حملات پایان داده شود، ولی حمله با هواپیمای بی سرنشین در مناطق غیرجنگی پاکستان، سومالی و یمن کماکان ادامه دارد. درست نمی دانیم چند صد غیرنظامی بی گناه در این گونه حملات کشته شده اند، حملاتی که تکتکشان توسط بالاترین مقامات و اشنگتن تایید شده است. در دوران گذشته چنین اقداماتی غیرقابل تصور بود. این گونه اقدامها مسلما بر سیاست خارجی امریکا تاثیر می گذارد. مقامات ارشد نظامی و امنیتی و نیز مدافعان حقوق بشر در مناطق مورد حمله، تایید می کنند که اوج گیری حملات هواپیماهای بی سرنشین باعث شده خانواده های داغ دیده به سوی سازمان های تروریستی گرایش بیابند، غیرنظامیان علیه امریکا برآشوبند و حکومت های سرکوبگر هم این گونه اقدام های امریکا را توجیهی برای رفتارهای مستبدانه خودشان بدانند" [7].

پ- در 25 سپتامبر 2012 تحقیق 9 ماهه مشترک دو دانشگاه معتبر استنفورد و نیویورک انتشار یافت که نشان می داد در اثر موشک باران هواپیماهای بدون سرنشین آمریکا به مناطق شمال غرب پاکستان، شماری از غیر نظامیان- از جمله امدادگران- کشته و مجروح شده اند. مطابق این گزارش، شمار زیادی از اهداف این هواپیماها را پیکارجویان رده پایین شامل می شوند نه فرماندهان رده بالا. براساس این گزارش، این حملات نه از سوی ارتش آمریکا که توسط CIA صورت می گیرد [8].

در یکی از خونین ترین این حملات که در مارس سال ۲۰۱۱ در وزیرستان شمالی انجام شد، ریش سفیدان قبیله و تجار محلی در میان بیش از ۴۰ نفری بودند که در جریان حمله دو هواپیمای بدون سرنشین به یک خودروی حامل چهار پیکارجو، در منطقه دنتا خیل کشته شدند.

ت- سایت میل آنلاین طی گزارشی نوشت که در اثر موشک باران های هواپیماهای بدون سرنشین در پاکستان به ازای هر تروریست 49 تن از مردم عادی کشته می شوند [9].

ث- سازمان عفو بین الملل گفته است اوپاما با کشتن شهروندان بی گناه توسط هواپیماهای بدون سرنشین قوانین بین المللی را نقض می کند [10].

ج- ناوی پیلا- کمیسر حقوق بشر سازمان ملل- نیز تاکنون چندین بار (از جمله در 1391 /3/19 در اسلام آباد) به این عمل اعتراض کرده است [11].

چ- در پاکستان تظاهرات وسیعی در 91/7/15 علیه این اقدام دولت آمریکا صورت گرفت که 80 تن از فعالان صلح طلب غربی هم در آن حضور داشتند [12]، اما آنها همچنان به عملیات خود ادامه می دهند. در 91/7/19 هواپیماهای بدون سرنشین در وزیرستان شمالی پاکستان دست کم 5 تن را کشتند [13]. روز بعد در 91/7/20 نیز هواپیماهای بدون سرنشین دست کم 11 تن دیگر را کشتند که با مرگ 7 تن از زخمی ها شمار آنها به 18 تن افزایش یافت [14]. در 91/7/27 هواپیماهای بدون سرنشین در یمن 9 مظنون به عضویت در القاعده را کشتند [15].

البته سازمان ناتو در برخی مواقع به خاطر کشتن غیرنظامیان اظهار تأسف کرده است. به عنوان نمونه، حمله ی 16 سپتامبر 2012 ناتو موجب کشته شدن 8 زن و کودک شد که در حال جمع آوری هیزم بودند. ناتو به دلیل این قتل عام اظهار تأسف کرد [16]. در 91/7/25 هم ناتو به خاطر کشتن 3 کودک- دو پسر و یک دختر- اظهار تأسف کرد [17].

درباره عملیات CIA به رهبری اوپاما چند نکته قابل ذکر است:

یکم- تفاوت حکومت و شهروند: اگر یک فرد عادی فرد دیگری را به قتل برساند، در بسیاری از ایالت های آمریکا اعدام خواهد شد. اما اگر دولت آمریکا غیرنظامیان بی گناه را قتل عام کند، هیچ کس از مجازات زمامداران این حکومت- به دلیل ارتکاب قتل- سخن نمی گوید [18].

دوم- نقض حقوق بشر: اگر "غیرنظامیان بی گناه" را نادیده بگیریم، نوبت به "مظنونین" می رسد. در مورد "مظنونین" هم دولت آمریکا به طور همزمان نقش شاکی، دادستان، قاضی و مجری حکم را بازی می کند. مطابق ماده 11 اعلامیه ی جهانی حقوق بشر، "هر کس که به بزهکاری متهم شده باشد، بی گناه محسوب می شود تا وقتی که در جریان یک دعوای عمومی که در آن کلیه تضمینهای لازم برای دفاع او تأمین شده باشد، تقصیر او قانوناً محرز گردد".

سوم- قانون جنگل: آن چه را جیمی کارتر "قانون من درآوردی" دولت آمریکا می نامد، در عرف ما "قانون جنگل" نامیده می شود. میرحسین موسوی، زهرا رهنورد و مهدی کروبی براساس "قانون جنگل" زندانی شده اند. جمهوری اسلامی با "قانون جنگل" چند هزار زندانی سیاسی را در تابستان 1367 قتل عام کرد، دولت آمریکا هم با "قانون جنگل" چند هزار تن را به وسیله ی هواپیماهای بدون سرنشین کشته است.

چهارم- خامنه ای و اوپاما: خامنه ای زمامداری خودکامه و در رأس رژیم استبدادی است، اوپاما فردی دموکرات و در رأس نظامی دموکراتیک قرار دارد. با این همه، اوپاما در طی دوران چهار ساله ریاست جمهوری اش ده ها برابر دوران 23 ساله ی رهبری آیت الله خامنه ای انسان بی گناه کشته است.

پنجم- دموکراسی زدایی: نظام دموکراتیک براساس قواعد و نهادها ساخته می شود. حقوق بشر یکی از قواعد الزامی نظام دموکراتیک است. قوه قضائیه مستقل مهمترین حافظ حقوق شهروندان در برابر قدرت بی مهار دولت است. سازمان CIA مسئولیت کشتن "غیرنظامیان" و "مظنونین" را بر عهده دارد. نظام

دموکراتیک باید فرهنگ دموکراتیک و حقوق بشر را گسترش دهد، نه این که قتل و ترور را به سنتی ماندگار مبدل سازد.

ششم- سودای محال: روشن است که بسط دموکراسی و حقوق بشر هدف روابط بین الملل نیست، تأمین "منافع ملی" اساس کار است. ممکن است گفته شود: هدف موشک های هواپیماهای بدون سرنشین نابودی القاعده/ طالبان/سلفی ها است. اما تجربه نشان می دهد که این استراتژی با شکست مواجه شده است. نگاهی به آفریقا و آسیا نشان می دهد که این نوع نیروها رشد چشمگیری داشته اند. کشور مالی یک نمونه است که بخش وسیعی از آن به دست اسلام گرایان افتاده و دولت فرانسه دولت های غربی را تحریک به مداخله نظامی در آنجا می کند [19].

بنیادگرایی دینی در بستری اجتماعی زاده شده و متغیرهای عدیده ای موجب رشد آن می شود. خشونت و سرکوب نه تنها آنها را نابود نکرده بلکه فضای مظلوم نمایی برای آنان ایجاد می کند. اوپاما و سازمان CIA قادر نخواهند بود با هواپیماهای بدون سرنشین سلفی ها را نابود سازند. به علل و دلایل زایش و دوام سلفی گری باید پرداخت.

منبع: بی بی سی، 1391/9/1

پاورقی ها:

1- درباره ی سومالی به دو گزارش زیر بنگرید:

http://www.nytimes.com/2011/07/02/world/africa/02somalia.html?pagewanted=all&_r=0

<http://www.aljazeera.com/news/africa/2012/02/201222505924775127.html>

2- به نقشه ی نقاط موشک باران شده توسط هواپیماهای بدون سرنشین آمریکا بنگرید:

<http://www.guardian.co.uk/news/datablog/interactive/2012/aug/02/drone-attacks-pakistan-map>

3- رجوع شود به لینک:

http://www.nytimes.com/2012/05/29/world/obamas-leadership-in-war-on-al-qaeda.html?_r=4&ref=world&

4- رجوع شود به لینک:

<http://www.harpers.org/archive/2012/05/hbc-90008639>

5- رجوع شود به لینک:

http://www.bbc.co.uk/persian/world/2012/02/120205_131_pakistan_dron_us.shtml

6- رجوع شود به لینک: <http://www.thebureauinvestigates.com/category/projects/drones/>

موسسه ی NEW AMERICA FOUNDATION آمار محتاطانه تری درباره ی تعداد غیرنظامیان کشته شده به وسیله ی هواپیماهای بدون سرنشین آمریکا در پاکستان ارائه کرده است. رجوع شود به

لینک: <http://counterterrorism.newamerica.net/drones>

7- رجوع شود به لینک:

http://www.nytimes.com/2012/06/25/opinion/americas-shameful-human-rights-record.html?_r=1

8- رجوع شود به لینک های:

<http://www.ibtimes.com/drones-strikes-traumatizing-pakistani-civilians-us-report-795625>

به گزارش democracy now امی گودمن بنگرید:

http://www.democracynow.org/2012/9/26/study_finds_us_drone_strikes_in

9- رجوع شود به لینک:

<http://www.dailymail.co.uk/news/article-2208307/Americas-deadly-double-tap-drone-attacks-killing-49-people-known-terrorist-Pakistan.html?openGraphAuthor=%2Fhome%2Fsearch.html%3Fs%3D%26authorname%3DLeon%2BWatson>

10- رجوع شود به لینک: <http://www.dw.de/dw/article/0,,16244698,00.html>

11- رجوع شود به لینک: <http://www.bbc.co.uk/news/world-asia-18363003>

12- رجوع شود به لینک:

http://www.bbc.co.uk/persian/world/2012/10/121006_mgh_pakistan_khan_protest.shtml

13- رجوع شود به لینک: <http://www.dw.de/dw/article/0,,16295708,00.html>

14- رجوع شود به لینک:

http://www.bbc.co.uk/persian/world/2012/10/121011_008-pakistan-drone.shtml

15- رجوع شود به لینک:

<http://www.radiofarda.com/archive/news/20121018/143/143.html?id=24743717>

16- رجوع شود به لینک: <http://www.dw.de/dw/article/0,,16244922,00.html>

17- رجوع شود به لینک:

http://www.bbc.co.uk/persian/afghanistan/2012/10/121015_zs_nato_regrets_afghan_civilian_death.shtml

18- به عنوان نمونه به گزارش CNN بنگرید که فقط در یک تهاجم هواپیماهای بدون سرنشین آمریکا در دوم سپتامبر 2012 در یمن، 13 غیرنظامی- شامل 3 زن- کشته شده اند. رجوع شود به لینک:

<http://www.cnn.com/2012/09/03/world/meast/yemen-drone-strike/index.html>

مطابق گزارش روزنامه نگاران تحقیقی در لندن، هواپیماهای بدون سرنشین آمریکایی در یمن بین 60 تا 163 غیرنظامی و بین 24 تا 34 کودک را کشته اند. رجوع شود به لینک:

<http://www.thebureauinvestigates.com/category/projects/drones/>

19- رجوع شود به لینک:

<http://www.dw.de/%DA%A9%D9%86%D9%81%D8%B1%D8%A7%D9%86%D8%B3-%D8%AC%D9%87%D8%A7%D9%86%DB%8C-%DA%A9%D8%A7%D8%B1%D8%B4%D9%86%D8%A7%D8%B3%D8%A7%D9%86-%D8%A8%D8%B1%D8%A7%DB%8C-%D8%A8%D8%B1%D8%B3%DB%8C-%D8%A7%D9%88%D8%B6%D8%A7%D8%B9-%D9%85%D8%A7%D9%84%DB%8C/a-16319839>